

הכותר

גליון מס' 34

אדר ב' – ניסן

תשס"ח

מיועד בעיקר לאברכים בעצמם.

תגובות ותרומות ניתן לשלוח למערכת 'הכתר'
ת.ד. 57375 ירושלים.

הזכויות לא שמורות, מצוה לצלם, לתרגם ולהפיץ.

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

"ומקום פה עמדי לעורר על ענין מכאיב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדור פרוץ וירוד בכל הענינים, בהלבשה... בריש גלי ולא יתבוששו, ולדבר בעניני קדושה וצניעות זהו נגד הצניעות! היש לך הטעיית היצר גדולה מזו?!" (הגר"א קוטלר זצ"ל)

הרה"ג הרב מנחם שטיין שליט"א

ר"מ בישיבת נחלת חוד פ"ת

(בכנס בב"ב - מוצ"ש ויחי תשס"ח)

בפ"ג מהלכות דעות "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך אחר אנשי מדינתו". כשהמצב בחוץ הוא בשפל המדרגה, בדיוטא התחנונה ביותר, זה מקרין חיידקים רעילים גם אלינו, וזה דבר תת הכרתי שפועל אוטומט, וחיבים להיות מודעים לזה ולהלחם בזה, אחרת ישנה שחיקה קשה, זה משפיע על האוירה ולא מרגישים את הסחף המתדרדר. סיבה שניה - **השוואה יחסית למצב הכללי האחר**. אומרות נשים ובנות לעצמן "אני, יחסית למה שקורה שם - מצוינת, שיבואו בטענות למורדנים, תראו איך נראות החתונות שלהם, אני בסדר גמור...". או "יש לי גיסה כזו, ואחות כזו, מה רוצים מאתנו, אנחנו הטובים...". רבותי, **המחשבה הזו היא טעות חמורה**, שום צידוק לא יעזור להפרת גרי הצניעות גם אם יש הרבה למטה! עלינו לחפש את האמת האמיתית ולא את האמת היחסית למי שנמצא לידי.

לפעמים אומרים "זה המנהג עכשיו, הנה כולן הולכות כך, כך מקובל כאן וזה המצב", אומר רבינו השל"ה הקדוש "מנהג **אותיות גהנם!** ישנן אמות מדה ברורות שניתנו בסיני ושום התנהגות של חברה שלאט לאט נשחקה לא מצדיקה לחרוג מהן. ואין ויתורים בנושא הזה, לא יהיה חיפוי לא ע"י התנדבויות ולא ע"י תפילת מעריב ארוכה, כיון שכאן נמצא המוקד המרכזי.

יש כאן מצב שבוער כאש בתוכינו, וקבוצת נחשוניות אמיתיות יכולות להציל את כלל ישראל! ואכן כבר מתבצע תיקון ע"י אותן קבוצות שהחליטו לשנות את הגישה, התחייבויות אישיות של נשים שהחליטו – **אנחנו נעצור את הסחף הזה!** אשריהן של נשים שהחליטו החלטה – **עד כאן!** שיצחקו, שילגלו, אנחנו הולכות נגד הזרם: כל רגע מצות עשה מהתורה, עוד מצוה, עוד יום כיפור, לא כדאי?

אנו נמצאים בסוף ימות עולם, כלל ישראל נמצא במצב לא פשוט, כולם יודעים שהעולם עומד לקראת נעילה. וכאן ישנה נקודה שעלינו לזכור, וזה העיקר החשוב לאשה שרוצה לעשות משהו באמת יעיל וזכות הרבים תהיה תלויה בה. כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, הן גאלתי אתכם אחרית כראשית, הגאולה האחרונה תהיה העתק של הגאולה הראשונה. גאולת מצרים היתה בזכות צניעות הנשים. חוץ משלומית בת דברי שהיתה חריגה, כולן היו חזקות, וזו היתה הסיבה שלא שינו שמם ולא שינו את כל הדברים שהם המשך טבעי לאברהם יצחק ויעקב. הם היו גדורים בענינים של חוסר צניעות וזו היתה הסיבה שנגאלו. אומר רבינו הקב הישר, כמו שהיתה גאולה ראשונה תהיה גאולה אחרונה, וא"כ הרי לפניך **שזכות נשים תהיה ג"כ הגאולה האחרונה**, לכן צריכות הנשים להיות צנועות ולא ילכו אחרי שרירות ליבם בהליכה במלבושיהן כחוקת הערלים. כאן ישנה אחריות עליונה לנשות ישראל, לגרום להפסקת הכאב שיש לכלל ישראל.

ומי גרם לבנות ישראל שתהיינה שומרות על צניעותן וכבודן? יוסף. אומרים חז"ל יוסף בגימטריא ציון. ציון פירושו שונה, מלמד שהיו ישראל מצוינים שם, מצוין פירושו מובדל ושונה מכולם. יוסף, למרות שתשעים ושלוש שנים מתוך מאה ועשר שנותיו הוא היה בארץ הטמאה הזו, במקום הכי פרוץ, לא בקהילת קודש, לא בחברה ישיבתית, הוא שמר על הייחודיות שלו, אותו יוסף שנמכר, המשך בעמ' הבא

לפני כשישים וחמש שנים, היתה בארץ ישראל סכנה אמיתית לכל היישוב, כשאחד המצביאים של הצורך הנאצי הגיע לשערי א"י במסגרת תכנית ההשמדה רח"ל, וכמו שהוא חיסל כ"כ הרבה במקומות שונים באירופה ובעולם כך היה מדובר על היישוב בא"י, וכידוע, בסוף היתה שם הצלה מעל לגדר הטבע, הצלה מיוחדת. ואמרו אז גדולי ירושלים, שאחת הסיבות שגרמו להצלת היישוב בא"י היתה העובדה שבא"י היתה מחאה והיתה תגובה לקוללים הנוגעים לצניעות, בעוד שבאירופה לא היתה מחאה באותה רמה. אנשי א"י בכלל ואנשי ירושלים בפרט, היו מאד חזקים לעמוד כנגד כל פירצה, וכמעשה הידוע על הרב זוננפלד זצ"ל שכששמע פעם על פריט לבוש שהיתה לו בעיה מבחינת צניעות, רכש את כל הפריטים האלה בירושלים ושרף אותם כדי למנוע כשלונות. לאנשי ירושלים היתה מודעות למחות על קוללים בעניני צניעות, ואמרו גדולי ירושלים שזו הסיבה שכאן היתה הצלה מציפרי הנאצים. כשעושים מחאה על כבוד שמו יתברך, יש בזה משום הצלת היישוב, וכמו שנאמר בחז"ל **אם יש דין למטה אין דין למעלה**, אם יש מישהו למטה שמוחה על כבוד שמו, שדופק על השולחן ואומר "רבותי, צריך לעשות פה סדר, העסק התדרדר וחיבים להחזיר את הדבר למקומו!" כאן יש דין למטה, וזה מונע דין למעלה, שהוא דין מאד קשה רח"ל.

בגמרא במסכת סוטה דף כב מובא שרבי יוחנן שמע בתולה שנפלה על פניה ואמרה לבורא, בראת גן עדן לצדיקים בראת גיהנם לרשעים, יהי רצון שלא ייכשלו בי בני אדם ויפסידו חלקם בגן עדן ויירשו גיהנם, ומזה למד רבי יוחנן יראת חטא. מסביר שם רבינו המהרש"א, שתפילתה לא היתה רק משום שהיא חששה להם, אלא היא רצתה שהיא עצמה לא תיענש, משום שחז"ל אומרים במסכת שבת (קמט) **"כל שנענש חבריו על ידו אין מכניסים אותו במחיצתו של הקב"ה**". היא פשוט דאגה גם לעצמה, כי אם היא תכשיל היא תנזק בעצמה, ועל זה אנו מתפללים כל לילה בקריאת שמע "ולא יענש שום אדם בסיבת". זהו ענין שמבטא יראת חטא, אני לא רוצה להיות מכשול!

לעומת זאת, אשה שהולכת בלבוש מתוקן וצנוע, מקיימת בכל רגע ורגע מצות עשה דאורייתא, וזה יכול להיות רבבות מצוות ביום! משום שרבינו בעל הסמ"ק, ומביאו הביאור הלכה בתחילת סימן ג', מונה את מצות הצניעות למצות עשה דאורייתא, "להיות צנוע דכתיב והיה מחניך קדוש... גם בכל דבר צריך להיות בצניעות ולא בפריצות", זו מצות עשה כמו לצום ביום כיפור. אם אגיד לאשה את פטורה משופר, מצות עשה שהזמן גרמה, את יכולה להשאר בבית, היא לא תסכים, היא תעשה מאמץ עליון לקחת ביבי סיטר בראש השנה ולהגיע לפחות לתקיעת שופר, וכאן יש לפנינו מצוה ממשית רגע רגע, וכל דבר שהוא קשה יותר משלמים עליו יותר, על אחת כמה וכמה כשמדובר בעיקר המציאות של מצות הנשים.

וכאן ישנה נקודה שראוי להדגיש אותה מאד. נשאל את עצמנו, ממה נובע המצב של היום בתחום הפאות? כמעט לא תמצא אדם בעל רמה שלא יגיד לך שבתחום הזה, כמה שמדברים, המצב היום הוא קשה מאד לעומת לא הרבה שנים אחורה, והעסק מתדרדר במדרון. מדוע? אמרו לנו גדולי ישראל שתי סיבות לשורש הבעיה. אחת - **השפעת החברה והסביבה בחוץ**, וכדברי הרמב"ם

אותו יוסף נפטר בגיל מאה ועשר והעמיד שני שבטים. הוא היה ציון, שונה.

ברוך ה', יש נחשונות אמיתיות שיכולות להחזיר עטרה ליושנה, יש כאן מצב של גאותניות באידישקייט וזה אנחנו מחפשים, **ויגבה לבו בדרכי ה'**, לא להתבייש ולא לגמגם, כן, אני גאה ביחודיות שלי, אני גאה בדרך של הר סיני שיופי אמיתי זו צניעות, זה החן היהודי, מה שאתן קוראות יפה זה פריז, זה הכי מגעיל בעולם, כן, אני מייצגת שלושת אלפים שלוש מאות ועשרים שנות סיני, ואתן מייצגות כמה שנות רחוב, אשפתות, אני שייכת להר סיני ולא לרחוב, לא לחורבן של מה שקורה מחוץ למחיצות. להשיב מלחמה שעה, בנועם אבל בנחישות, בגאווה יהודית אמיתית, זה יחזיר את העטרה ליושנה.

והכהנים הלויים בני צדוק אשר שמרו את משמרת בתעות בני ישראל מעלי המה יקרו אלי לשרתני, אותן שהיו נאמנות לבורא כשלא היה פופולארי ללכת בצורה הזו, הן קבלו לגלוגים ומבטים מלאי חמלה כביכול, הן תהיינה הראשונות לשרת את הבורא ולקבל את כל האוצרות הגנוזים למי ששמר אמונים למלכו של עולם בזמן שזה היה קשה, בתעות בני ישראל מעלי. יהי רצון שנוכה בקרוב לכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, ויתגלה האור החדש על ציון ונזכה כולנו במהרה לאורו אמן.

אין לך יפה מן הצניעות

(תנחומא כי תשא)

שידוכים!

שדכנים למשפחות ליטאיות המעונינות במשפחה.
1. 03-9335045 (בשעות הערב)
2. 077-5543311 (מטפחת בלבד. בתשלום)

יהודי יקר! שלוחו של אדם

כמות! אנא הרם את תרומתך עבור המשך הוצאת העלון, וקנה לך שותפות מלאה בחיזוק הצניעות וזיכוי הרבים. כל תרומה תתקבל בברכה. בתרומה של 100 ש"ח ומעלה ניתן להזכיר שם בעלון. ניתן לפנות לטל' 02-5022132

במה לצניעות

לכבוד עלון הכתר, שלום וברכה,

בגליון האחרון הזכיר אחד הקוראים (במכתבו הארוך) בדרך אגב את דבריו החריפים של מרן הגר"ש וואזנר שליט"א בענין שערות סתורות. ואני בראותי זאת נשתוממתי עד מאד, שכן קשה היה לי להסכים כי נשים כה רבות מנשות בני התורה נכשלות בפריצות כה חמורה, אך כאשר עיינתי במקורות שצויינו נוכחתי לראות כי אכן הדברים כתובים בפירוש בספרו של מרן הגר"ש שליט"א, ואין עצה ואין תבונה כנגד ה'. ועל כן חושבני שתועלת הענין יש להביא את לשונו המלאה של מרן הגר"ש וואזנר בכל המקומות שדיבר בנושא זה וכמובא במכתבי להלן, ואולי עייני יינגף היצר בראותו חומרת הדבר.

ויש להוסיף כי מרן הגר"ש אלישיב שליט"א נוהג להורות כי בכל הנוגע לתחום הצניעות יש להשמע להוראותיו של מרן הגר"ש וואזנר שליט"א, וסיפרה רבנית חשובה אשר מזה שנים רבות עוסקת בנושא הצניעות שפעם עלתה לביתו של מרן הגר"ש שליט"א בכדי לשאול שאלות בהלכות צניעות הלבוש, וענה מרן הגר"ש (בנוכחות הגר"י אפרתי ועוד) "אני לא עסקתי בזה, הרב וואזנר עוסק בזה, תלכו אליו **ומה שהוא יאמר ייחשב כאילו אני אמרתי!**"

"הנה בש"ע אה"ע סי' כ"א ס"ב לא תלכנה בנות ישראל פרועות ראש בשוק אחד פנויה ואחד אשת איש, וידוע דעת מג"א סימן ע"ה דסתירת קליעת שיערה אסור אפילו בפנויה בשוק אעפ"י שאין בהם דין גילוי שערות דבשערות קלועות מותרות, מל"מ עצם הליכת סתורת השער הוא פריצותא, והכי קבלו אבותינו ואבות אבותינו עליהם כדעת מג"א הנ"ל, ומל"מ באשת איש לית דין ולית דין דאיסורא גמורא הוא, לא מפני איסור גילוי שערות בלבד אלא עצם ההליכה בשערות מסותרות הוא פריצותא שאין כמוהו ונלקח מן הירודים שבאנושות, גם כשהולכת בפאה נכרית, דאין הנדון גילוי השערות, אלא צורת השערות באופן שמהרס דרכי הצניעות, ומה נואלו אלו שמבקשים להם קולות ע"ז תחת מסוה של כיסוי ראש מדומה."
(שבט הלוי ח"א בהקדמה)

"וכבר כתבתי לעורר בהקדמת שבט הלוי ח"א שגם נשואות אלו ההולכות בפאה נכרית אסורים שתהי' פאה נכרית סתורת שער, כי עצם הסתירה הוא דבר פגום ופריצות גדולה יעשה"ה, ומש"כ קצת אחרונים שהבתולות הולכות כן ואין חשש, הלב יודע ומכיר שגם בזמנינו פריצות הוא."
(שבט הלוי ח"ה סי' קצ"ט ג')

"וידוע דעת המג"א סי' עה דסתירת קליעת שיערה אסור אפי' בפנויה בשוק אעפ"י שאין בהם דין גילוי שערות דבשערות קלועות מותרות, מל"מ עצם הליכת סתירת שערות הראש הוא פריצותא דאסור גם בפנויות, והכי קבלו אבותינו ואבות אבותינו, ואפי' ההחולקים להלכה בפנויות מ"מ באשת איש לית דין ולית דין דאיסורא גמורה היא, לא מפני איסור גילוי ראש לבד אלא עצם ההליכה בשערות מסותרות היא פריצותא שאין כמוהו, גם כשהולכות בפאה נכרית, והוא פשוט מאד לכל בר בי רב, ומה נואלו ומגועלים אלה מבנות ישראל אשר תחת המסוה של פאה נכרית הולכות פרועות וסתורות ראש כהריקות ופוחזות ביותר, ואם אמרו טפח ושיער באשה ערוה דבר זה הוא ק"ו בן ק"ו."
(דרשות שבט הלוי ח"א עמ' קמ"ב)

ובהיותי מעיין בנושא זה בעקבות הפרסום הנ"ל, ראיתי בספר אחד העוסק בנושא הצניעות שהביא בזה מכתב מתי"ח אחד מבני ברק, שציין לדברי הראב"ד בפירושו עמ"ס עדויות פי"ג מ"ד, דהנה במסכת כלים פכ"ד מט"ז מונה המשנה ג' מיני סבכות (כיסויי ראש), א' של ילדה, ב' של זקניה, ג' של יוצאת חוץ, וביאר הראב"ד ד"יוצאת חוץ" הכוונה לפרוצה (עיי"ש) וכדתרגם אונקלוס (פרשת וישלח לד לא) "הכנפקת ברא", וכיסויי הראש שלה מלא בנקבים ועושה כן כדי "שיהא שיערה נראה מתוך הסבכה", ומבאר הראב"ד דסבכה זו אין עליה תורת בגד כיון שאינה עשויה לכסות שהרי כל רצונה שיערה שעה, אלא מטרתה בלבשת הסבכה "לחמם את ראשה או לצניעות שלא יתפזר שיערה", ומבאר מזה שבזמן המשנה אפי' "נפקת ברא" שהפקירה עצמה לעבירה ורצתה להתייפות בשערה הבינה שלא ייתכן ללכת באופן שיתפזר שיערה, ומה נענה אן.

[כמו"כ יעויין בספר הנפלא עולמות של טוהר ח"ב עמ' 532 שהביא את דבריו של פרופ' ה.מ. יבקובסקי שערך מחקר מקיף על תמורות הלבוש בכלל והלבוש היהודי בפרט, וכותב במאמרו שיציאה לרחוב בשיער שאינו אסוף היתה נחשבת מאז ומעולם לסמל של פריצות וגילוי עריות, גם אצל הגויים. וכן מהתמונות שישנן מאותה תקופה ניתן להוכיח כי גם הנשים שלא כיסו את ראשן לאחר נישואיהן, וכידוע שבליטא היתה פירצה נוראה בזה, מ"מ לא העזו לצאת לרחוב בשיער שאינו אסוף, וכהיום נתהפכה הקערה על פיה בעוה"ר].

ובמכתב הנ"ל התאונן הכותב על כך שבימינו לצערנו רבות הן הבנות הצנועות שאינן מבינות מה חסרון צניעות יש בשיער מתפזר שאינו אסוף. ולעני"ד אין צורך לחפש הסברים לתופעה זו שכן הסיבה לכך פשוטה מאד, שהרי לא ייתכן לצפות מבנות להבין ששיער סתור מהוה חוסר צניעות כאשר רבות ממורותיהן הולכות כך בגאווה ובריש גלי ואין פוצה פה ומצפצף. וכמו"כ יודעות הבנות שלאחר נישואיהן תוכלנה גם הן ללכת כך ואיש לא יעיר להן כי חוסר צניעות הוא, ועל כן נתפס אצלן נושא זה כתקנון הסמינר בלבד ולא כחוסר צניעות. ומי יודע אם לא זאת הסיבה שאצל רבות מבנות בית יעקב מרוקנת הצניעות מפנימיותה ותוכנה האמיתית ונתפסת כאוסף כללים יבשים ועול מכביד ח"ו, ותפיסה זו הינה אחד הגורמים המרכזיים לחוסר הצניעות במחנינו, כמובן לכל בר דעת. ברצוני להודות לכותב המכתב בגליון הקודם שהאיר את עיני והסב את תשומת ליבי לנושא חמור זה, ואסיים בתחינה לבורא העולם שדברי אלה ימצאו מסילות לליבם של בני התורה, ובמהרה נזכה להשבת עטרה ליושנה ולהשראת השכינה בתוכנו ומלאה הארץ דעה את ה' במהרה בימינו אמן.